

KURULUŞ DEVRİ (1299-1453)

Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu sırada Anadolu'da var olan güçler:

a. Bizans b. Anadolu Selçukluları c. Trabzon Rum Devleti d. Moğollar

OSMAN BEY DÖNEMİ (1281 - 1326)

Ahi Şeyhlerinden Edebali'nin kızı ile evlenerek teşkilâtın desteğini aldı. Osmanlı, Bizans sınırında bulunan valilerin (tekfurların) ellerinden Karacahisar, Bilecik, Yeni Şehir, Yarhisar, İnegöl'ü aldı.

Osmanlıların İzmit'e yaklaşması üzerine Bizans ile ilk savaş olan Koyunhisar Savaşı yapıldı. Mudanya'yı alıp Marmara Denizi'ne ulaşarak Bursa'nın Bizans'la karadan bağını kesti.

Osman Bey, Bursa'nın kuşatılması sırasında vefat etmiştir.

ORHAN BEY DÖNEMİ (1326 - 1362)

Bursa alınarak başkent yapıldı, İznik kuşatılınca Bizans telaşlandı ve Maltepe Savaşı (Palekanon savaşı) yapıldı. İznik ve İzmit alınarak Kocaeli Yarımadası'nın fethi tamamlandı.

Karesioğulları alındı. Anadolu'da Türk birliğinin sağlanmasına yönelik ilk faaliyettir. Donanması ve komutanları Osmanlı'nın Rumeli'ye geçişini kolaylaştırmıştır. Ankara Ahiler'den alındı. Bizans'taki taht kavgalarından yararlanarak yardım karşılığında Gelibolu'daki Çimpe Kalesi'ni alarak Rumeli'ye geçti.

- İlk düzenli ordu kuruldu. (Yaya ve müselleme ordusu)
- İznik'te ilk medreseyi kurdu.
- İlk vezirlik ve divan kurumu kuruldu.
- Karamürsel'de ilk Osmanlı tersanesi (ilk donanma) kuruldu.

OSMANLI DEVLETİNİN RUMELİ'DEKİ İSKAN POLİTİKASI

Osmanlı Devletinin iskân politikasının temel amacı, fethedilen bölgelere Anadolu'dan göçebe Türkmenleri yerleştirip, fethedilen yerlerdeki yerli halktan ayaklanma çıkarma olasılığı olanları Osmanlı toprakları içinde başka bölgelere iskân etmekti. Böylece Balkanlarda Türk nüfusu artıyor, Türk kültürü yayılıyordu. Ayrıca iskâna tabi tutulan ailelerin bütün ihtiyaçları devlet tarafından karşılanıp vergi muafiyeti getirilerek yeni yerlere yerleşmelerinde kolaylık sağlanırdı. Geriye göç olmaması için de geçerli sebepleri olmadan eski yerlerine dönmelerine izin verilmezdi.

I. MURAT DÖNEMİ (1362 - 1384)

Karamanoğullarının teşvikiyle Ahilerin eline geçen Ankara'yı geri alıp Anadolu'da düzeni sağlayarak Rumeli'ye geçti. Çorlu, Keşan, Lüleburgaz, Malkara gibi yerlerin alınmasındaki amaç Edirne'yi fethetmektir. Böylece Lala Şahin Paşa komutasındaki Osmanlı Ordusu Bizans - Bulgar güçlerini Sazlıdere'de yendi. Bu savaşın sonunda, Edirne alındı. Çatalca'ya kadar ulaşıldı. Gümülcine ve Filibe alındı.

Sırp Sındığı Savaşı (1364): Edirne ve Filibe'nin Türklerin eline geçmesiyle Trakya'daki ilerleyişi üzerine Sırp ve Bulgarlar, Papa aracılığı ile yardım istediler. Bunun üzerine bir Haçlı Ordusu oluşturuldu. Hacı İlbey komutasındaki keşif kuvvetleri Haçlı Ordusu'nu anı bir baskınla Meriç nehri kıyısında bozguna uğrattı. Bu savaş Haçlılarla Osmanlı Devleti arasındaki ilk savaştı. Sonucunda; Edirne başkent oldu. Bulgar Kralı Osmanlı hâkimiyetini kabul etti.

Balkanlar'da hızla ilerlemeye başlandı.

Çimen Savaşı (1371): Trakya'nın fethinin tamamlanarak (1367), Bulgaristan'ın Osmanlı hâkimiyetini kabul etmesi ve Osmanlıların Makedonya'yı ele geçirmek istemesi üzerine Sırp harekete geçti. Osmanlı ordusu Sırp'ı Meriç vadisinde bozguna uğrattı. Böylece Makedonya yolu Osmanlılar'a açıldı. Sırp Kralı Osmanlı hâkimiyetini tanıdı.

I. Kosova Savaşı (1389): Savaşın tarafları: Osmanlı - Sırbistan, Bulgaristan, Eflak, Bosna.

Osmanlıların hızla ilerlemesini durdurup, Osmanlıları Balkanlar'dan atmak amacıyla Haçlı ittifakı kuruldu. I. Murat Rumeli'ye geçti. Yapılan savaş sonunda Haçlı Ordusu bozguna uğradı. I. Murat savaş alanını gezerken bir Sırp tarafından hançerlenerek şehit edildi. Bu zaferden sonra Osmanlılar Balkanlar'da daha büyük hızla ve güçle yayıldı.

I. Murat Anadolu'da siyasî birliği sağlamaya çalıştı. Germiyanogulları'nın kızını oğlu şehzade Be-yazıtla evlendirerek çeyiz yoluyla Kütahya, Emet, Tavşanlı ve Simav Osmanlılar'a geçti. Hamitoğullarından Yalvaç, Karaağaç, Beyşehir ve Seydişehir para ile satın alındı. Candaroğulları'ndaki taht kavgalarına karıştı. Candaroğulları Beyliği Osmanlılar'a bağımlı oldu. Beyşehir'i ele geçiren Karamanoğulları ile savaşarak Beyşehir'i geri aldı. Bu savaş ilk Osmanlı - Karamanoğulları savaşıdır.

I. Murat'ın Yönetim Alanındaki Faaliyetleri: Yeniçeri Ocağı kurularak Pençik (Devşirme) sistemi uygulandı. Rumeli'deki toprakları daha iyi idare edebilmek için Rumeli Beylerbeyliği kuruldu. Malî alanda ilk bütçe yapıldı. Tımar sistemi uygulanmaya başlandı. Tımarlı sipahiler ilk kez oluşturulmuştur. Kazaskerlik ve defterdarlık kurularak vezirlerin sayısı artırıldı.

I. BAYEZİT (YILDIRIM) DÖNEMİ (1389- 1402)

Balkanlar'a yapılan akınlar sırasında Üsküp ve Selanik alındı, İstanbul kuşatıldı. (İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı padişahıdır.) İstanbul'un kuşatılması için Anadoluhisarı (Güzelcehisar'ı) yaptırmıştır.

Niğbolu Savaşı (1396): İstanbul'un kuşatılması ve Osmanlı sınırlarının Macaristan'a dayanması üzerine Haçlı ordusu kuruldu.

Fransa, Almanya ve İngiltere'nin de katıldığı Haçlı ordusu, İstanbul kuşatmasını kaldırarak Niğbolu önlerine gelen Yıldırım Bayezit tarafından ağır bir bozguna uğratıldı. Bu zaferin sonucunda; Bulgaristan tamamen Osmanlı topraklarına katıldı.

Osmanlı yönetimine girmemiş Anadolu beylikleri üzerinde Osmanlı Devleti'nin nüfuzu arttı. Osmanlı Devleti'nin İslâm dünyasında ünü arttı. Abbasi halifesi Sultan-ı iklim-i Rum unvanını verdi.

Bosna - Hersek Osmanlılara bağlandı. Bizans vergi vermeyi kabul etti.

Anadolu'ya yönelen Bayezit Sinop dışında Candaroğulları'nı, Aydınogulları'nı, Menteşoğulları'nı Saruhanoğulları'nı topraklarına kattı. Hamito-ğulları Beyliğinin Tekeoğulları kolunu egemenliğine aldı. Germiyanogulları Beyliği'nin topraklarını alarak Kütahya Merkez olmak üzere Anadolu Bey-lerbeyliği'ni kurdu. Kadı Burhanettin Devleti'ni yıkarak ilk kez Anadolu Türk birliğini sağladı.

Yıldırım daha önce başlattığı ancak Niğbolu Savaşı'ndan dolayı ara vermek zorunda kalınan İstanbul kuşatmasını yeniden başlatmıştır. Ancak bu sefer de, Timur Anadolu'ya girince yine kuşatmaya ara verilmişti. Ankara Savaşı başlamıştır.

ANKARA SAVAŞI (14Q2) Nedenleri

Timur'un da Yıldırım Bayezit'in de "cihan hakimiyeti" düşüncesi

Her iki devletin sınır komşusu haline gelmeleri, «»■ Çin seferi öncesi Timur'un geride güçlü bir devlet bırakmak istememesi, Yıldırım Bayezit'in ortadan kaldırdığı beyliklerin beylerini kıskırtması, Yıldırım Bayezit'e sığınan beyleri (Karakoyunlu ve Bağrat Hanı'nı) Timur'un kendisine teslim edilmesini istemesidir.

Osmanlı Ordusu savaşı kaybetti. Bu savaş sonucunda;

Anadolu'da beyliklerin tekrar kurulmasıyla Anadolu Türk birliği bozuldu. Şehzadeler arasında saltanat kavgaları çıktı. Osmanlı 11 yıl süren bir başsızlık dönemi geçmiştir. (Fetret Devri)

FETRET DEVRİ (1402 - 1413)

Ankara Savaşı'ndan sonra taht kavgalarıyla hükümdarsız geçen döneme denir. Yıkılma tehlikesi geçiren Osmanlı Devleti Rumeli'de uygulanan hoşgörölü ve adaletli iskân politikası sonucunda Balkanlar'daki varlığını korumuştur, İstanbul'un fethi ve Balkanlardaki ilerleme gecikti. Balkanlardaki topraklarımızda, Anadolu'daki topraklarımızdaki kadar fazla kayıp yaşanmamıştır.

I. MEHMET DÖNEMİ (Çelebi Mehmet /1413 -1421)

Kardeşleri arasındaki mücadeleye son vererek başa geçti. İlk dinî, siyasî, ekonomik boyutlu isyan olan Şeyh Bedrettin isyanını bastırdı. Saruhanoğul-ları, Germiyanogulları, Aydınogulları'ndan İzmir, Karamanoğulları'ndan Beyşehir ve Akşehir ve Menteşeoğulları beyliklerini yeniden aldı, Candaroğulları beyliğini egemenliği altına aldı. Mustafa Çelebi Düzmece Mustafa isyanını bastırdı. Mustafa Çelebi'ye karşı olanlar onun Yıldırım Bayezit'in oğlu olmadığını ileri sürüp Düzmece Mustafa derler. Mustafa Çelebi Bizans'a sığındı. Balkanlarda ise; Eflâk vergiye bağlandı, ilk Osmanlı - Venedik Deniz Savaşı yapıldı ve kaybedildi.

Çelebi Mehmet Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtardığı için devletin ikinci kurucusu sayılır.

II. MURAT DÖNEMİ (1421 - 1451)

İstanbul'u kuşattı ama alamadı. Çelebi Mustafa ile kardeşi Mustafa'nın isyanlarını bastırdı. Germiyanogullarından vasiyet yolu ile, Aydınogulları, Ha-mitoğulları ile Menteşeoğulları'nı ise yıkarak toprak aldı. Karamanoğulları ile yapılan mücadelede başarılı olundu. Böylece Anadolu'da siyasi birli! büyük ölçüde yeniden sağlanmış oldu. Balkanlar da Osmanlı ordusu Sırbistan'ın kuzeyine ilerleyip Belgrat'ı kuşatmasına rağmen bazı bölgelerde ordunun yenilmesi

üzerine Haçlılar ile Edirne - Sege din (1444) Antlaşması yapıldı.

Edirne - Segedin Antlaşması (1444)

Sırbistan tekrar kurulacak fakat Osmanlılara vergi verecek,

Bulgaristan'ın Osmanlı toprağı olduğu kabul edilecek,

Eflâk Beyliği Macar egemenliğinde kalacak, Osmanlılara vergi vermeye devam edecek,

Antlaşma 10 yıl geçerli olacaktı.

II. Murat tahtı oğlu II. Mehmet'e bırakarak Manisa'ya çekildi. Bu antlaşma batıda imzalanan ilk antlaşmadır.

Varna Savaşı (1444): Osmanlı tahtına küçük yaşta (12 yaşında) bir padişahın geçmesinden yararlanmak isteyen Haçlıları Osmanlı Devleti'ni Balkanlardan atmak için toplandı. Yapılan savaşı Osmanlı Devleti kazandı ve II. Murat tekrar padişah oldu.

II. Kosava Savaşı (1448): Haçlılar Varna yenilgisinin izlerini silip Osmanlı Devleti'ni Balkanlar-'dan atmak için toplandılar. Kosava'da yapılan savaşı Osmanlı ordusu kazandı.

Sonucunda:

Balkanlar'da kesin olarak Türk egemenliği sağlandı.

Haçlıların Balkanlar'ı geri alma ümidi son buldu. Bir daha Haçlı İttifakı sağlayamadılar. Eflâk yeniden Osmanlılara dahil oldu. Balkanlar'ın Osmanlı toprağı olması kesinleşti.